

DZIEN

8 stron

**10
GR.**

BYDGOSKI

ILUSTROWANY

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEN POMORZA — DZIEN GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEN KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEN CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEN TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEN CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206.868

Potoki krwi płyną w walce o Madryt

Najbardziej zaciekle boje od początku wojny domowej

Madryt 10. 1. (PAT). Przy bombardowaniu wczoraj o g. 16.30 centrum Madrytu powstańcy użyli pocisków dymnych, aby w ten sposób ułatwić artylerii strzelanie. Pomimo skoncentrowania masy wojska i użycia najbardziej nowoczesnych środków technicznych na-

czą się z nimi zupełnie, gdzv chodzi jak widać z taktyki, o zajęcie pozycji za wszelką cenę. Raz jeszcze należy podkreślić, że toczące się obecnie pod Madrytem walki są najbardziej zaciekle z pośród bojów, prowadzonych od początku wojny domowej.

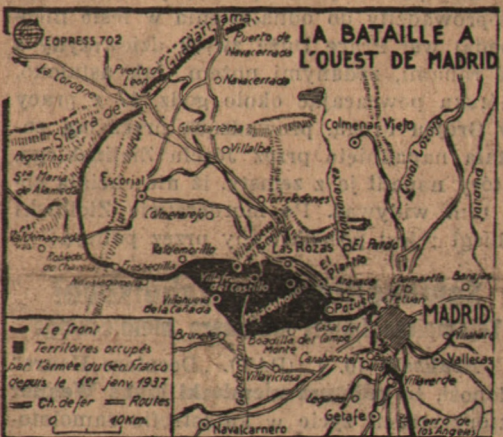
wstańczych panuje przekonanie, iż los Escorialu został już zdecydowany. W tym kierunku ma rozwijać się ofensywa armii powstańczej.

OBRADY RZĄDU W WALENCJI

Paryż 10. 1. (PAT). Agencja Havasa donosi z Walencji, że odbyło się tam posiedzenie Rady Ministrów, które trwało przeszło 5 godzin.

LOS ESCURIALU ZDECYDOWANY?

Salamanka 10. 1. (PAT). Rezultatem

Wielka bitwa o Madryt

Pole czarne — terytorium zdobyte przez powstańców od 1 stycznia br.

cierający powstańcy naprzód usiłowali przerwać linię obrony pod Pozuelo na południe od Haja-Da Honda. Żołnierze rządowi w zacieklach walkach nie cofają się ani o krok. Atak powstańców rozwija się z jednego z punktów odcinka w dwóch kierunkach, zmierzających

Na fotografii — dwaj żołnierze wojsk powstańczych na pozycji w jednym z parków podmiejskich

do gniazda oporu. Gdyby pozycje na skrzydlach armii czerwonej uległy, centrum odcinka musiałyby się cofnąć, aby uniknąć otoczenia. Powstańcy ponoszą ogromne straty w ludziach, ale nie li-

walk, jakie rozegrały się wczoraj w pobliżu drogi do la Coruna i dworca Pozuelo, było wyparcie wojsk rządowych z ostatnich pozycji, jakie posiadały na zachód od brzegu rzeki Manzanares. Wojska powstańcze jak donosi korespondent Havasa, osiągnęły szczyt wzgórza Cuesta de las Perdices. Wojska rządowe pozostały na placu bitwy 300 zabitych i 3 tanki. W kołach po-

Posiedzeniu minister rolnictwa oświadczył dziennikarzom że Rada Ministrów wysłuchała expose ministra spr. zagr. na temat stosunków międzynarodowych i powzięła szereg decyzji, dotyczących polityki zagranicznej rządu. Minister spr. zagr. został wyznaczony do reprezentowania republiki hiszpańskiej na najbliższym zgromadzeniu Ligi Narodów.

Papież wraca do zdrowia

Paryż, 10. 1. (PAT). Agencja Havasa donosi z Citta del Vaticano, że stan zdrowia Ojca świętego polepsza się w dalszym ciągu. Papież spał przez większą część nocy.

Zgon senatora gen. Popowicza

Lwów, 10. 1. (PAT) Wczoraj wieczorem zmarł we Lwowie sen. gen. w stanie spoczynku Bolesław Popowicz, b. dowódca okręgu korpusu nr. 6 we Lwowie.

S. p. sen. gen. Popowicz urodził się w r. 1876. Ukończywszy gimnazjum, wstąpił na uniwersytet, po czym poświęcił się zawodowi nauczycielskiemu. Jako nauczyciel we Lwowie rozwijał przed wojną wybitną działalność niepodległościową i współpracował na terenie lwowskim z marszałkiem Piłsudskim w organizacjach niepodległościowych. Z wybuchem wojny wyruszył na front z 6 pułkiem leg. i odbył całą kampanię wojenną w Legionach. Po kryzysie legionowym ukrywał się przez jakiś czas przed władzami austriackimi. Po wojnie obejmuje dowództwo 6 p. p. leg., bierze udział w obronie Lwowa i w wojnie z bolszewikami, dowodząc w r. 1920 brygadą. Po tej wojnie dowodzi pierwszą dywizją leg., po czym w r. 1928 obejmuje dowództwo O. K. VI we Lwowie. Gen. Popowicz rozwijał na terenie Lwowa bardzo żywą działalność społeczną, wybrany senatorem w r. 1935, przechodzi w stan spoczynku jako generał brygady i poświęca się odtąd pracy na terenie parlamentarnym.

Pogrzeb s. p. gen. Popowicza odbędzie się we wtorek, dnia 12 bm. we Lwowie. Uroczystości żałobne rozpoczną się o godz. 11 w kościele garnizonowym OO. Jezuitów.

Z kółła chińskiego

Nankin 10. 1. (PAT). Z kół oficjalnych, jak donosi Reuter, informują o ponownych powikłaniach w Sian-Fu. Elementy lewicowe rzekomo ponownie zagarnęły władzę, występując z programem pod hasłem „zbawienia narodowego”. Jednym z głównych punktów tego programu ma być polityka antyjapońska.

Z kraju do kraju...

Trocki w Meksyku

Podróż jego otoczono ścisłą tajemnicą — Samolot lub wagon sypialny — Co Trocki będzie robił w Ameryce?

Meksyk, 10. 1. (PAT). Trocki przybył do Tampico. Trockiemu w drodze z Norwegii do Tampico towarzyszył przez cały czas funkcjonariusz policji norweskiej Jonas Lee. Miał on za zadanie nie pilnowanie, lecz strzeżenie Trockiego i załatwianie formalności przy przyjeździe na terytorium Meksyku.

Meksyk, 10. 1. (PAT). Trocki, który przybył wczoraj do Tampico, opuścił okręt w towarzystwie swej żony. Na brzegu oczekiwali go przedstawiciele wielkich dzienników amerykańskich i prasy meksykańskiej. Trocki oświadczył, iż niezwłocznie opuści Tampico, nie wymienił jednakże celu swej podróży. Wyraziwszy podziękowanie za gościnność pod adresem władz meksykańskich, Trocki oświadczył, iż „postara się na tę gościnność zasłużyć”. Trocki zamierza następnie udać się do Nowego Jorku. Rząd meksykański oddał do dyspozycji Trockie-

go, jak donosi korespondent Havasa, do wyboru samolot lub wagon specjalny. Chociaż przyjazd Trockiego był otoczony ścisłą tajemnicą, a na brzegu zgromadzili się tylko dziennikarze i przedstawiciele władz, władze dla pewności zgromadziły w porcie dwa bataliony żołnierzy i licznych policjantów. Do żadnego incydentu jednakże nie doszło.

„Teatralne” oświadczenie Trockiego

Trocki, który był ubrany w bardzo eleganckie szare ubranie, odczytał przedstawicielom prasy po francusku oświadczenie, które zostało niezwłocznie przetłumaczone na angielski. Rząd norweski, jak powiedział Trocki, sam zajął się organizacją jego podróży w jak największej tajemnicy. Podczas podróży na pokładzie statku „Ruth”, nadeszło pod jego adresem mnóstwo depech od agencji amerykańskich i od dzienników,

domagających się odpowiedzi na różne pytania. Niestety — powiedział Trocki — nie mogłem zadość uczynić tym prośbom, ponieważ rząd norweski uważał za stosowne bronić Stany Zjednoczone i inne kraje przed moimi poglądami i pozabawił mnie prawa używania stacji radiowej parowca. Stanowisko rządu norweskiego w stosunku do swej osoby Trocki tłumaczył „zagraniczną presją dyplomatyczną i handlową”. Uskarża się, iż wraz z żoną został internowany bez podania usprawiedliwiających to postępowań powodów. Trocki zapewnił, iż Meksyk może być pewien z jego strony przestrzegania warunków, jakie mu postawiono, a które odpowiadają jego życzeniu „absolutnej nieinterwencji”.
Mówiąc o swych projektach Trocki oświadczył, iż pragnie przede wszystkim zapoznać się dokładnie z Meksykiem i Ameryką oraz wykończyć zwiadyrską.

Gigantyczny lot z Gravesend do Kapsztadu

London, 10. 1. (PAT) Lotnik angielski Brock wystartował z Gravesend do Kapsztadu w zamiarze pobicia rekordu Amy Mollison.

Niemcy obsadzają Maroko hiszpańskie

Protest Francji - Koncentracja floty francuskiej u wybrzeży afrykańskich

Agencja Havasa i pisma francuskie przynoszą alarmujące wiadomości o obsadzeniu Maroka hiszpańskiego przez umundurowane oddziały wojsk niemieckich.

Transporty niemieckich oddziałów wojskowych już od 10 dni lądują w portach Maroka hiszpańskiego, a szczególnie w Melilli. Stojące w porcie trzy torpedowce niemieckie i kilka łodzi podwodnych czuwają nad bezpieczeństwem przy wylądowywaniu żołnierzy. Koszary wojsk tubylczych i hiszpańskiej legii cudzoziemskiej zostały już zajęte przez żołnierzy niemieckich. Ponadto władze powstańcze w różnych dzielnicach miasta przygotowują nowe kwatery dla przyjęcia wojsk niemieckich.

Podobnie dzieje się i w innych portach marokańskich.

Jednocześnie drogą przez Gibraltar i Londyn nadeszły doniesienia, iż do Kadyksu niemal codziennie przybyszą okręty, wiozące oddziały niemieckie i włoskie. Okręty zawijają do portu pod osłoną nocy bez flag i bez świateł. „Ochotnicy” jeszcze w ciągu nocy odtransportowywani są w głąb Hiszpanii.

Akcja niemiecka nie ogranicza się zresztą tylko do wysyłki wojsk.

Do Melilli przybyło wielu inżynierów niemieckich i fachowców górników którzy wysłani zostali do kopalni rudy żelaznej w okolicach Melilli. Inżynierowie niemieccy przywieźli z sobą nowoczesne maszyny wraz z obsługą i przy ich pomocy rozpoczęli pospieszoną eksploatację kopalni.

Kopalnie zostały całkowicie opanowane przez Niemców, a nawet usunięto cały szereg urzędników hiszpańskich.

Potwierdza to pogłoski o koncesjach, jakie udzielił miał gen. Franco Niemcom wzajemian za udzieloną powstańcom pomoc militarną.

Koncesje uprawniać mają Niemców do eksploatawania bogactw naturalnych, a nawet do zajęcia pewnych terytoriów kolonialnych.

Rząd francuski, otrzymawszy informacje o tej pokojowej okupacji Maroka hiszpańskiego przez wojska niemieckie, wysłał do rządu narodowego w Burgos notę, w której przypomina, że przepisy francusko-hiszpańskiego traktatu z 1912 r. zobowiązują oba państwa do utrzymania zakazu wkroczenia wojsk cudzoziemskich na ich terytoria.

ZANIEPOKOJENIE W PARYŻU

Wylądowywanie wojsk niemieckich w Maroku hiszpańskim oraz okupacja kopalni rudy przez Niemców wywołuje we francuskich kołach urzędowych poważne zaniepokojenie.

Rząd francuski pozostaje w ścisłym kontakcie z rządem angielskim, przy

Armata na choince

Jedna z fabryk niemieckich wystawiła w oknie wystawowym w Berlinie małe działo przeciwlotnicze.

czym oba rządy informują się wzajemnie o postępach okupacji Maroka przez oddziały niemieckie.

Dzienniki poranne donoszą, że koło 15 b. m. francuski minister wojny Daladier wyjedzie do Maroka, aby zbadać warunki obrony tego kraju.

Część francuskiej floty skoncentrowana została w związku z wypadkami w Maroku hiszpańskim w zachodniej części Morza Śródziemnego. Doroczne manewry francuskiej floty śródziemnomorskiej odbędą się na przestrzeni

wzdłuż wybrzeży Maroka i Afryki zachodniej.

W Londynie sprawa Maroka hiszpańskiego, która wywołuje tak jaskrawą reakcję na łamach prasy francuskiej, traktowana jest daleko spokojniej. Brytyjskie czynniki rządowe uważają, że wiadomości prasy paryskiej na temat rzekomej inwazji Niemiec do hiszpańskiego Maroka są znacznie przesadzone. Mimo to jednak w brytyjskich sferach rządowych okazywane jest pełne zrozumienie dla obaw, jakie żywi w tej mierze rząd francuski.

Podróż poślubna do Polski

Holenderska następczyni tronu wraz z małżonkiem w Krynicy

Prasa warszawska podaje sensacyjną wiadomość, że do Krynicy do hotelu „Patria” przybyła z Holandii młoda para, która zameldowała się jako hrabstwo Sternbergowie. Pod przybranym nazwiskiem hrabiny Sternbergowej ukrywa się następczyni

towarzyszy trzech panów. Przywieźli oni ze sobą 14 kufrów. Z dworca kolejowego dostojni goście przejechali do hotelu „Patria” powozem zakładowym. Apartament, który zajęto, składa się z 2

Holenderska następczyni tronu Juliana ze swym małżonkiem księciem Bernardem po ceremonii ślubnej

tronu holenderskiego księżną Juliana, odbywająca podróż poślubną ze swym małżonkiem księciem Bernardem.

Następczyni tronu holenderskiego przybyła do Krynicy w sobotę o godz. 23 min. 28 pociągiem pociągicznym, w którym zajmowała normalny przedział klasy I. Młodej parze

sypialni z łazienkami i salonu, oraz z pokojów dla służby.

Po spożyciu kolacji, na który złożyły się zimne mięsa, kawior, łosoś, whisky oraz herbata, młoda para udała się na spoczynek.

Jak długo potrwa pobyt młodej pary w Krynicy nie wiadomo.

Proces bratowej cara Mikołaja II. z państwem polskim przed Sądem Najwyższym

Od szeregu lat toczy się przed sądami polskimi proces hrabiny Natalii Brassowej, żony w. ks. Michała, rodzzonego brata cara Mikołaja II, przeciwko państwu polskiemu o własność jednego z największych majątków państwowych na terenie dawnej Kongresówki, mianowicie o dobra Ostrowy-Zagórze pod Częstochową. Dobra te, o obszarze kilkudziesięciu tysięcy hektarów lasu, przedstawiają wielomilionową wartość.

Sądy dwóch instancji, to jest Sąd Okręgowy w Częstochowie i Sąd Apelacyjny w Warszawie oddaliły całkowicie pretensje hr. Brassowej.

Hr. Brassowa nie poprzestała jednak na powyższych wyrokach i wniosła kasację do Sądu Najwyższego, który w dniu 9 stycznia br. rozpatrywać będzie sprawę tę w nadzwyczajnym komplecie 7-u sędziów.

Sąd Najwyższy rozważać będzie zagadnienie charakteru spornych majątków. Mianowicie sądy dwóch instancji oddaliły roszczenie hr. Brassowej, oparłszy się na postanowieniu Traktatu Ryskiego, który w art. XII przeniósł na państwo polskie własność wszelkiego rodzaju mienia i wszelkich praw majątkowych, nadanych przez carów rosyjskich.

Obróbcy hr. Brassowej starają się pod-

ważyć to niekorzystne dla hr. Brassowej postanowienie Traktatu Ryskiego, twierdząc, że przepis ten nie uzasadnia uprawnień państwa polskiego do własności wszelkich majątków, nadanych przez cara rosyjskiego. Zdaniem obrońców, Polska przejęła na własność tylko te majątki, które carowie nadali ze względów politycznych, sprzecznych z interesami narodu polskiego, majątki zaś Ostrowy-Zagórze nadał miał Mikołaj II ówczesnemu następcy tronu rosyjskiego, w. ks. Michałowi, nie kierując się względami politycznymi.

Zaznaczyć należy, że według dosłownego tekstu art. XII ust. I Traktatu Ryskiego państwo polskie stało się właścicielem wszelkiego rodzaju mienia i praw majątkowych, nadanych przez carów rosyjskich, oraz że tekst traktatu nie przewiduje w tym przedmiocie jakichkolwiek ograniczeń, uszczuplających uprawnienia Polski.

Analogiczne pretensje wnoszone do sądów przeciwko państwu polskiemu przez poszczególnych członków rodziny Habsburgów, zostały oddalone przez sądy. Obecny proces jest pierwszym tego rodzaju, wytoczonym przeciwko Polsce przez członka rodziny Romanowych.

Konfiskata „Gazety Gdańskiej”

Sobotni numer „Gazety Gdańskiej” został przez gdańskie władze policyjne skonfiskowany za podanie wiadomości o złożeniu prośby o dymisję i przeniesienie do Niemiec przez senatora sprawiedliwości W. M. Gdańska dr. Wiercińskiego-Kaisera.

Powyższa wiadomość nie odpowiada rzekomo prawdzie.

Za podanie tej samej wiadomości skonfiskowany został również krakowski „Ilustrowany Kurier Codzienny”.

Odnaczenie wybitnych przedstawicieli Polonii amerykańskiej

Kapituła Legii Honorowej Związku Narodowego Polskiego w Ameryce postanowiła na ostatnim posiedzeniu nadać w dniu 3-go maja r. b. swe najwyższe odznaczenia kilku wybitnym przedstawicielom społeczeństwa polskiego w Stanach Zjednoczonych AP., a mianowicie: sędziemu powiatowemu w Pittsburgu, Franciszkowi Piekarskiemu, sędziemu powiatowemu w Chicago E. K. Jareckiemu, gubernatorowi Federal Reserve Banku w Waszyngtonie M. S. Szymczakowi, oraz red. Mieczysławowi Haimanowi z Chicago, znanemu badaczowi historii Polaków w Stanach Zjednoczonych.

Odnaczeni należą do rzędu wybitnych obywateli amerykańskich, jednocześnie zaś są zasłużonymi działaczami na terenie tamtejszej Polonii.

Polak zdobywcą I. nagrody na międzynarod. konkursie muzycznym

Na międzynarodowym konkursie muzycznym im. pani Coolidge, żony b. prezydenta St. Zjednoczonych pierwszą nagrodę w wysokości 1000 dolarów przyznano kompozytorowi polskiemu Jerzemu Fitelbergowi za „czwarty kwartet smyczkowy”. Laureat jest, jak wiadomo, synem znanego dyrygenta Grzegorza Fitelberga.

Przy słabym trawieniu, małokrwistości, wychudnięciu, blednicy, chorobach gruczołów, wysypkach skórnych i czyrakach naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa reguluje tak ważne działanie kiszek. Zalecana przez lekarzy.

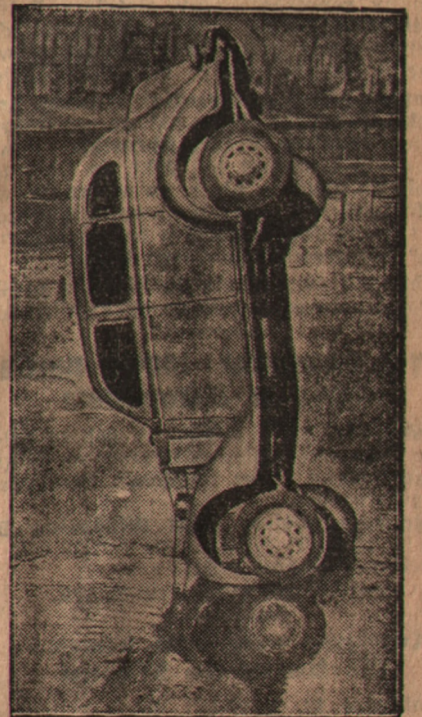
W kilku wierszach

Poznań. W Marcinkowie pow. kępińskiego 70-letni Guentzel natknął się na swych polach na ukryty w wysokiej trawie automot-samosirzał, który wypalił, raniąc starca ciężko w obie nogi. Samostrzał był nastawiony na lisy, o czym świadczyła przynęta. Policja wszczęła dochodzenia.

Olkusz. W Sołoszowej pow. olkusk. dwaj jadący na saneczk. chłopcy dostali się pod koła szybko przejeżdżającego auta ciężarowego. Jeden z nich został odrzucony na bok, dzięki czemu uniknął śmierci doznając jednak poważnych obrażeń natomiast drugi po niósł śmierć na miejscu. Szofer po wypadku zbiegł.

Nowy Jork. Nad stanami centralnymi szaleje niebываła od 50 lat śnieżnica która pociągnęła za sobą wiele ofiar ludzkich i milionowe straty. Komunikacja lotnicza została przerwana w 6-ciu stanach.

Niezwykły wypadek samochodowy

Rzadki wypadek zdarzył się pewnemu kierowcy samochodowemu, któremu w trakcie jazdy przez kotłnię wywróciło się auto tak, iż stanęło w pozycji pionowej, oparte na chodniku. Kierowca wyszedł z tego wypadku z rozbitym kolaniem.

